

Ook in Europa zijn dergelijke waarnemingen gedaan bij chronische urticaria en angioneurotisch oedeem (P. KALLO, *Gastroenterologia*, 71, 171-174, 1946).

Het therapeutische effect van vitamine K blijkt te berusten op een vermindering der vaatwandpermeabiliteit. De gebruikelijke dosering is bij volwassenen 10-20 mg dagelijks, oraal of parenteraal.

Bij penicillinetherapie is dus gelijktijdige toediening van vitamine K aangewezen.

Hilversum, 16 Januari 1949

H. P. AKKERMAN

TOEDIENING VAN VITAMINE E BIJ ZWANGERSCHAPSTOXICOSE

Ondanks het feit, dat zowel in het buitenland als ten onzent (STROINK) in gevallen van zwangerschapstoxicose regelmatig een lage, subnormale of ten hoogste normale oestrogene activiteit in bloed en urine werd waargenomen, veronderstellen coll. BIJDENDIJK en VAN ASSEN (*N.T.v.G.*, 93, 243, 1949) een relatief hyperoestronisme als aangrijpingspunt voor een vitamine-E-therapie, waardoor de diurese zou toenemen en het oedeem zou verminderen. Slechts één — bij mijn weten nog onbevestigde — mededeling van SHUTE maakt gewag van een hoge oestrogene activiteit in gevallen van nephropathie, waarin hij van vitamine E (meestal naast zoutloos dieet!) een gunstige invloed meende te zien.

Vervolgens steunde de vitamine-E-therapie op de veronderstelling, dat de pathologische vochtretentie bij zwangerschapstoxicoses moet worden gezien als een gevolg van dit (veronderstelde) hyperoestronisme. Hoewel er aanknopingspunten zijn voor de veronderstelling, dat o.m. hierin een oorzakelijke factor is gelegen voor de physiologische vochtretentie in de normale zwangerschap, is de pathologische vochtretentie bij zwangerschapstoxicoses wel zeer moeilijk door een hyperoestronisme te verklaren, gezien de meestal lage oestrogene activiteit onder deze omstandigheden. Terecht wordt te dien aanzien meer en meer betekenis toegekend aan bijnier en hypophyse-achterkwab, naast tal van andere oedeem-bevorderende factoren.

Een mogelijke betekenis van vitamine E, zowel in gevallen van habituele abortus als van zwangerschapstoxicose lijkt mij veeleer gelegen in het feit, dat vitamine E op de arteriële circulatie een gunstige invloed heeft door een toenemende proliferatie van nieuwe vaten (SHUTE, VOGELSANG, SKELTON en SHUTE). Op deze wijze zal er o.m. een ruimere toevoer van bloed naar de zwangere uterus en aldus naar de placenta kunnen ontstaan, in overeenstemming met de veronderstelling (Diss. J. L. MASTBOOM, A'dam 1948, blz. 137), dat een vasculair veroorzaakte degeneratie van de placenta de achtergrond vormt, niet alleen van de zwangerschapstoxicose, doch eveneens van het gehele „toxemic sequence“-complex.

Amsterdam, 24 Januari 1949

J. L. MASTBOOM

BERICHTEN

BUITENLAND

WERELDBERICHTEN. — INTERNATIONAAL CONGRES VOOR RHEUMATISCHE ZIEKTEN. Het zevende internationale congres voor reumatische ziekten zal van 30 Mei tot 3 Juni te New York worden gehouden. Inlichtingen verstrekken dr. RALPH PEMBERTON, 1901 Walnutstreet, Philadelphia, en dr. E. P. JORDAN, 2020, East 93rd street, Cleveland.

— INTERNATIONAAL CONGRES VOOR VEEARTSENIIJKUNDE. Het veertiende congres van veterinairen zal van 8 tot 13 Augustus te Londen worden gehouden. Het secretariaat is gevestigd 10 Red Lion Square, London W.C. 1.

CANADA. — RÖNTGENSERIES. De Amerikaanse bladen maken melding van een röntgenologische demonstratie in de American Academy of Pediatrics door